

Zbirka medijskih objav

INŽENIRSKA ZBORNICA SLOVENIJE,
za obdobje 13. 8. 2019

Število objav: 9

Internet: 8

Tisk: 1

Spremljane teme:

Inženirska dejavnost, ...: 0

Inženirska zbornica ...: 0

Barbara Škraba Flis: 0

Gradbeni zakon: 2

Zakon o ... načrtovanju: 0

Zakon o ... arhitektih: 0

Gradbena parcela: 0

Evidenca stavbnih zemljišč: 0

Svetovni gradbeni forum 2019: 0

Gradbeništvo, graditev: 7

Internet	Naslov	Prihodnje leto še več novih delovnih mest		
Zaporedna št. 1	Medij; Doseg	Siol.net; 654.103, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 12. 8. 2019		
Stran v zbirki: 7	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...severovzhodni regiji, in sicer za dve odstotni točki, v drugih regijah pa je ostala nespremenjena. Največ dela bo v gradbeništvu in proizvodnjiO najmočnejših zaposlitvenih namerah poročajo delodajalci v panogah gradbenišva in proizvodnje, kjer neto napoved zaposlovanja znaša plus 26 odstotkov. Sledita panogi finančnih in poslovnih...			

Internet	Naslov	Bi imeli hiško iz konoplje?		
Zaporedna št. 2	Medij; Doseg	Svet24.si; 465.492, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 12. 8. 2019		
Stran v zbirki: 14	Avtor	Simona Furlan		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...tovrstne dejavnosti.« Eno od trajnostno naravnanih področij uporabe industrijske konoplje, ki se jim srčno posveča Ekoci, je vsekakor uporaba konoplje v gradbeništvu . Konopljino gradnjo bodo letos, denimo, podrobneje predstavili konec avgusta na sejmu Agra (industrijska konoplja je pomemben del učnega permakulturnega...			

Internet	Naslov	Napoteni delavci iz Slovenije v Avstrijo spet burijo duhove		
Zaporedna št. 3	Medij; Doseg	Finance.si; 115.666, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Novice; 12. 8. 2019		
Stran v zbirki: 19	Avtor	Lana Dakić, Tanja Smrekar		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...z zahodnega Balkana pridejo v EU prek Slovenije,« trdijo v Evropski zvezi gradbenih in lesnih delavcev. Februarja je zaradi tega sindikat zaposlenih v gradbeništvu in lesarstvu že vložil pritožbo na evropsko komisijo, kar je potem maja tudi storila avstrijska delavska zbornica. Za zdaj se Avstrija še ni pritožila...			

Internet	Naslov	Inšpektorji v akcijo, preverjali bodo upoštevanje delovnega časa		
Zaporedna št. 4	Medij; Doseg	Mariborinfo.com; 85.996, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 12. 8. 2019		
Stran v zbirki: 21	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...vodenje evidenc o izrabi delovnega časa pri gostincih in gradbincih. Inšpektorat RS za delo v teh dneh v usmerjeni akciji pri delodajalcih v gostinstvu in gradbeništvu nadzira vodenje evidenc o izrabi delovnega časa. Pod drobnogledom je tudi spoštovanje predpisov o delovnem času, predvsem o odmorih in počitkih ter odrejanju...			

Internet	Naslov	Inšpektorji v akcijo, preverjali bodo izrabo delovnega časa		
Zaporedna št. 5	Medij; Doseg	Sobotainfo.com; 70.528, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 12. 8. 2019		
Stran v zbirki: 23	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...vodenje evidenc o izrabi delovnega časa pri gostincih in gradbincih. Inšpektorat RS za delo v teh dneh v usmerjeni akciji pri delodajalcih v gostinstvu in gradbeništvu nadzira vodenje evidenc o izrabi delovnega časa. Pod drobnogledom je tudi spoštovanje predpisov o delovnem času, predvsem o odmorih in počitkih ter odrejanju...			

Tisk	Naslov	Na vrtičkih postavljajo prave vikende		
Zaporedna št. 6	Medij; Doseg	Gorenjski glas; 39.000, Slovenija	Stran: 4	Površina: 228 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 13. 8. 2019		
Stran v zbirki: 24	Avtor	Urša Peternel		
	Teme	Gradbeni zakon		
Povzetek	...nenamenske objekte, ki so v resnici vikendi. Veliko je tudi sosedskih sporov zaradi gradnje na meji in višine ograj. Urša Peternel Jesenice - Z novim gradbenim zakonom , ki je v veljavo stopil leta 2018, so občinski inšpektorji dobili nove pristojnosti na področju posegov v prostor, za katere ni treba pridobiti gradbenega...			

Internet	Naslov	Inšpektorji v akcijo, preverjali bodo upoštevanje delovnega časa		
Zaporedna št. 7	Medij; Doseg	Ptujinfo.com; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 12. 8. 2019		
Stran v zbirki: 26	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...vodenje evidenc o izrabi delovnega časa pri gostincih in gradbincih. Inšpektorat RS za delo v teh dneh v usmerjeni akciji pri delodajalcih v gostinstvu in gradbeništvu nadzira vodenje evidenc o izrabi delovnega časa. Pod drobnogledom je tudi spoštovanje predpisov o delovnem času, predvsem o odmorih in počitkih ter odrejanju...			

Internet	Naslov	Bi imeli hiško iz konoplje?		
Zaporedna št. 8	Medij; Doseg	Sloveniashop.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 12. 8. 2019		
Stran v zbirki: 30	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...tovrstne dejavnosti.« Eno od trajnostno naravnanih področij uporabe industrijske konoplje, ki se jim srčno posveča Ekoci, je vsekakor uporaba konoplje v gradbeništvu . Konopljino gradnjo bodo letos, denimo, podrobneje predstavili konec avgusta na sejmu Agra (industrijska konoplja je pomemben del učnega permakulturnega...			

Internet	Naslov	Bo smučarjem z Vitranca načrte prekrizal divji petelin?		
Zaporedna št. 9	Medij; Doseg	Alpeadriagreen.wordpress.com; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 12. 8. 2019		
Stran v zbirki: 42	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeni zakon		
Povzetek	...pravnomočnega gradbenega dovoljenja zamaknil za "kratkoročno obdobje, za enega do petih let". "Država mora ohraniti petelina"Od 1. junija 2018 je v skladu z gradbenim zakonom za gradnjo objekta na območju, ki ima na podlagi predpisov s področja ohranjanja narave poseben status in za katerega je treba pridobiti gradbeno dovoljenje,...			

Prihodnje leto še več novih delovnih mest

0,16

Avtor: **STA**

Foto: Getty Images

Slovenski delodajalci imajo že drugo zaporedno četrletje najbolj optimistične zaposlitvene napovedi v regiji Evropa, Bližnji vzhod in Afrika. V

panogah trgovine na drobno in debelo ter rudarstva in kamnin so napovedi zaposlovanja najmočnejše v zadnjih osmih letih, kaže raziskava družbe Manpower.

Neto napoved zaposlovanja za Slovenijo je po sezonski prilagoditvi plus 19 odstotkov, kar je toliko kot v prejšnjem četrletju in šest odstotnih točk več kot v enakem obdobju lani.

V začetku novega leta največ novih delovnih mest v osrednji Sloveniji

Zaposlovanje v prvem četrletju 2019 načrtujejo delodajalci v vseh štirih vključenih regijah (osrednji, severovzhodni, jugovzhodni in jugozahodni). O najmočnejšem zaposlitvenem utripu poročajo v osrednji regiji, kjer delodajalci za prve tri mesece prihodnjega leta napovedujejo, da bo zaposlitveni utrip najmočnejši v zadnjih osmih letih, odkar Manpower v Sloveniji izvaja raziskavo napovedi zaposlovanja. Njihova neto napoved zaposlovanja znaša plus 20 odstotkov.

Neto napoved zaposlovanja pri delodajalcih v jugovzhodni regiji znaša plus 14 odstotkov, za severovzhodno in za jugozahodno regijo pa je napoved pri plus 12 odstotkih. V primerjavi s prejšnjim četrtletjem je napoved zaposlovanja upadla v severovzhodni regiji, in sicer za dve odstotni točki, v drugih regijah pa je ostala nespremenjena.

POSEL DANES

Na kaj so pozorni delodajalci, ko iščejo nove sodelavce #video

Največ dela bo v **gradbeništvu in proizvodnji**

O najmočnejših zaposlitvenih namerah poročajo delodajalci v panogah **gradbeništvu** in proizvodnje, kjer neto napoved zaposlovanja znaša plus 26 odstotkov. Sledita panogi finančnih in poslovnih storitev, zavarovalništva in nepremičnin ter transporta, logistike in komunikacij, v katerih že drugo četrtletje zapored poročajo o optimističnih zaposlitvenih namerah s stabilno neto napovedjo zaposlovanja plus 23 odstotkov.

O najmočnejšem zaposlitvenem utripu, odkar Manpower v Sloveniji izvaja raziskavo, poročajo delodajalci v panogi trgovine na debelo in drobno (plus 21 odstotkov) ter rudarstva in kamnin (plus 16 odstotkov).

Letna primerjava podatkov kaže, da so se zaposlitvene možnosti okrepile v sedmih od desetih slovenskih gospodarskih panog. Najbolj opazna je rast zaposlitvenih možnosti v panogi oskrbe z elektriko, plinom in vodo, in sicer za 12 odstotnih točk. Prav tako je močnejša napoved zaposlovanja v panogi finančnih in poslovnih storitev, zavarovalništva in nepremičnin, in sicer za 11 odstotnih točk, ter v panogi **gradbeništva** (plus 10 odstotnih točk).

Simona Furlan / Revija Zarja Jana

Bi imeli hiško iz konoplje?

zarja

0 | 12. Aug 2019, 06:49

Deli na:

Facebook

Twitter

Pred kakšnim desetletjem je v Sloveniji skokovito naraslo zanimanje za uporabo industrijske konoplje, te vsestransko uporabne in nekoč tudi pri nas zelo razširjene rastline.

Šimen Zupančič

Primož Zorec, CoGreen: »Konoplja je moja prva in zadnja izbira!«

Konopljin beton

»Pri olesenelem stebelu konoplje notranji del sestavljajo kratka, zunanji del pa dolga vlakna, iz katerih se plete vrvi, na primer; notranja vlakna se razseka in se dobi konopljin pezdir, 1–3 centimetre dolge koščke, podobne lesnim

sekancem, to se zmeša z mešanico hidravličnega in gašenega apna ter še nekaterih drugih potrebnih naravnih primesi v ustreznem razmerju z vodo. To je konopljin beton, ki ima funkcijo zidu in izolacije hkrati. Konopljin beton se lahko vgrajuje tako, kot pri tej hiški, da se hišo opaži in nato noter vsuje beton, ki se ga sproti meša z velikim mešalnikom. Drugi način je, da uporabiš stroj z rezervoarjem. Stroj meša in brizga hkrati, kar je hitreje, narediš pa lahko tudi veliko bolj homogen zid, saj se pri prvem načinu lahko vedno pojavijo človeške napake. Tretji način pa so elementi, ki se predhodno naredijo v tovarni; prednost je, da pri gradnji nisi odvisen od vremenskih razmer, letnega časa in podobno, ampak ves čas delaš v optimalnih razmerah. Tako laže zagotoviš konstantnost, zmanjša se tudi strošek,« pravi Primož Zorec.

Začetno navdušenje je počasi žal upadlo, **Irena Rotar** iz Ekoci Slovenije, kjer si že dolgo in morda tudi najbolj vztrajno prizadevajo za obuditev uporabe industrijske konoplje v celoti, meni, da se je »skupna vizija nekaterih deležnikov razkropila, najbolj zavzeti so šli vsak po svoje in celotni krogotok od semena do končnega izdelka ni bil vzpostavljen.«

Toda tako rekoč v isti sapi ta nepopravljiva optimistka doda, da je vendarle bilo že veliko narejenega in da gredo stvari v pravo smer. Morda ne s tako hitrostjo in obsegom, kot bi si tisti, ki se zavedajo neizkoriščenega potenciala industrijske konoplje, želeli, pa vendar. Treba se je povezovati in sodelovati, pravi Irena Rotar, tako strokovnjaki kot podjetniki in pridelovalci, svoj delež spodbude pa bo morala pri tem odločneje in bolj vizionarsko pristaviti tudi politika.

Neizkoriščen potencial

Prav zdaj se najbrž bolj kot kadarkoli doslej odloča o tem, ali bomo za svoje potomce izbrali trajnostno prihodnost ali pa vztrajali pri zdajšnjih načinih, ki ne človeku ne naravi v resnici ne prinašajo veliko dobrega. Vsekakor ne dolgoročno. »Podnebne spremembe so tu – kmetje pa še kar sejejo rastline, ki so neprilagojene podnebjju in območju. Že več let zapovrstjo gledamo, kako suša uničuje koruzo, ki je stalnica na večini polj v Sloveniji. Le zakaj ne bi sejali industrijske konoplje, ki jo kmetje lahko tudi dodajajo krmi, na primer, in uspešno prodajo celotno rastlino, ki bo, poleg bogatega

ekonomskega učinka za kmetijo, varovala okolje in plemenitila zemljo,» se sprašuje Rotarjeva.

Znanje o industrijski konoplji, ki zdaj pri večini na srečo ne vzbuja več zgolj asociacij na »trav'co«, se širi. Olja, čaji, moka ..., to nam postaja že kar znano in domače; da je ta rastlina z izjemnimi lastnostmi pomembna tudi kot surovinska osnova za številne industrijske izdelke, pa nam je še vedno nekoliko tuje. Papir, embalaža, oblačila, gradbeni material ... je mogoče pridobivati iz industrijske konoplje, in tudi na teh področjih smo v Sloveniji vendarle nekaj že naredili.

Žal je bilo nekaj poskusov tudi neuspešnih. *»V Taboru pri Vranskem,«* spomni Irena Rotar, *»je bil vzpostavljen predelovalni obrat konopljinih stebel. Ker takrat še ni bilo znanja, katero konopljo gojiti, kdaj jo žeti, so bili nezadovoljni s konopljino slamo, s ceno in izdelki tako nekateri kmetje kot predelovalci. Na pobudo Ekoci je bil vzpostavljen razvoj konopljinih nogavic v Tekstilni tovarni Polzela, in ta je v prvih šestih mesecih poslovala z dobrimi učinki predvsem v tujini, potem pa je država prodala tovarno in skupaj z njo pokopala tudi razvoj te panoge.«*

Postane naj prednostna surovina

Za predelavo uporabe konopljinih stebel je potrebna velika investicija, povezanost deležnikov na tem področju pa močno šepa, ni še pravega razvoja, pravi Rotarjeva. *»Potrebno bi bilo širše zavedanje ljudi, da se vzpostavi trg, velik zagonski kapital za proizvodni obrat ter interes države, da v prizadevanjih za odpravo sledov podnebnih sprememb naravne materiale, torej tudi industrijsko konopljo, uvrsti med prednostne surovine ter uredi zakonodajo na tem področju in razpiše projekte, ki bodo podpirali tovrstne dejavnosti.«*

Eno od trajnostno naravnanih področij uporabe industrijske konoplje, ki se jim srčno posveča Ekoci, je vsekakor uporaba konoplje v **gradbeništvu**. Konopljino gradnjo bodo letos, denimo, podrobneje predstavili konec avgusta na sejmu Agra (industrijska konoplja je pomemben del učnega permakulturnega poligona Zeleni dragulji narave, ki ga je Ekoci zasadil v sodelovanju s Pomurskim sejmom), konoplja v **gradbeništvu** pa je bila tudi tema na sejmu Natura, in sicer v sodelovanju s **Primožem Zorcem** in njegovim podjetjem CoGreen.

Človeku in okolju prijazna konopljina hiška

Primoža Zorca so leta izkušenj z gradbenimi projekti, potreba po čim tesnejšem stiku z naravo, navdušenje nad mojstrstvom in intuitivnim znanjem prednikov ter želja, da s svojim delovanjem pozitivno vpliva na okolje, pripeljali do gradnje s konopljo. *»Moja prva in zadnja izbira,«* je rekel, ko smo na Goričkem sedeli pred ljubko konopljino hiško, ki je del prav posebne turistične apartmajske ponudbe, zamisli **Nataše Gerič Pal**. Apartmaji so zrasli v nedotaknjemem ter s svetlobo in hrupom še neonesnaženem okolju. Gre za tri hiše z apartmaji. Ena je bila nekoč hlev, to so v apartmaje preuredili s klasično gradnjo, so se pa potrudili, da so pri tem uporabili čim naravnejše materiale. Drugo, staro, delno porušeno cimprano hišo, so obnovili z materiali in na način, kot so to počeli pred sto leti, ko so veliko vedeli o tem, kaj je potrebno, da je hiša prijetna za bivanje in do okolja prijazna. Tretja, novogradnja, pa je že omenjena konopljina hiška. *»Sodobne gradnje povzročajo bolezni, saj poznamo sindrom bolnih stavb, konopljina hiška pa je bližje človeku in ponuja bolj zdravo bivanje,«* je poudarila Nataša. *»Arhitektura je zasnovana z najmanjšo kvadraturo z največjim izkoristkom, zato ji tudi rečemo hiška miška oziroma konomiška.«*

Zdravo, prijetno, varno

Trstična prevleka streh in sten govori o vplivu prekmurske tradicionalne kritine, sicer pa gre za sodoben dizajn. Tloris hiške je 36 kvadratnih metrov, grajena pa je etažno. Spodaj sta kuhinja in dnevna soba, zgoraj spalnica. Hiška je narejena iz konopljinoga betona, stene so debele 30, tla 25 centimetrov. Okna so lesena, s trislojno zasteklitvijo, tla so v rezani opeki, da bo talno gretje najbolj prevodno, ometi so glineni, zunanji fasadni del je iz naravnih materialov, barva žgano apno s pigmenti. Talno ali stensko gretje, stvar odločitve, je praviloma dovolj za ogrevanje, saj konoplja akumulira dovolj toplote in jo odvaja v prostor. Idealna je tudi vlažnost prostora, saj konoplja vzdržuje 55-odstotno vlago vse leto. V konopljini hiši si varen pred zajedavci, ker zaradi apna ne zaidejo v konopljin beton, prav tako je hiška precej varna pred ognjem. Meritve so namreč pokazale, da se je pri enournem gorenju 15-centimetrskega ognja iz 10 cm oddaljenega gorilnika temperatura na drugi strani 30 cm debele stene iz konopljinoga betona zvišala za pičlo stopinjo.

Vse to in še več, tudi nevtralizacija sevanj, na primer, so pozitivne plati gradnje s konopljo, njihov skupni imenovalec pa je, da gre za zdravju in okolju prijazen način. Ko sodobna stavba odsluži svoje, se spremeni v odpadke, ki onesnažujejo, konopljina

hiška, ki predvidoma zdrži sto in več let, se lahko zaradi naravnih materialov, iz katerih je narejena, brez posledic zlije oziroma vrne v naravo.

Tako Primož kot Nataša poudarjata, da je proizvodni krog od sajenja do žetve in proizvodnje energetske bistveno manj potraten kot pri proizvodnji PVC, na primer. Veliko manj energije je potrebne za proizvodnjo in ni okoljsko spornih odpadkov.

Kmetje potrebujejo spodbudo

Za zagon tega zelenega krožnega gospodarstva so seveda potrebni – kupci. Konopljna hiša vas zdaj stane približno 15 odstotkov več od klasično zgrajene, če bi bil material pridobljen lokalno in bi torej odpadli stroški transporta, ki je v tem primeru dražji od materiala samega, bi se cena temu primerno znižala. *»Če želimo zagotoviti lokalni vir,«* je povedal Primož Zorec, *»morajo biti kmetje spodbujeni za sajenje ustreznih vrst industrijske konoplje, ki imajo večji odstotek stebela kot cveta oziroma semen. Slednjih imamo v Sloveniji že kar veliko, mi pa potrebujemo steblo. To pri nekaterih vrstah lahko zraste tudi do pet metrov visoko.«*

Eno so torej spodbude za sajenje primernih vrst konoplje, drugo pa zagotovljen odkup. *»To je najina skupna vizija,«* sta nam povedala sogovornika, ki v prihodnost uporabe industrijske konoplje kljub nekaterim težavam trdno verjameta, hkrati pa pozivata državo oziroma Gradbeni inštitut ZRMK, naj se načrtovanih smernic za trajnostno gradnjo loti premišljeno, predvsem pa brez pritiskov največjih podjetij. *»Dvomim, da bo potem gradnja res trajnostna,«* je pripomnil Primož in med drugim omenil še zeleno javno naročanje. Saj zveni lepo, toda kako naj manjši obrtnik, ki želi graditi trajnostno, pristopi k razpisu, ko ga vsi potrebni certifikati stanejo vsaj 15 tisoč evrov, okoljska deklaracija 20 tisoč ...

Na potezi je država

Da bo zeleno gospodarstvo, torej tudi uporaba industrijske konoplje, bolje zaživel, brez pametnih in vizionarskih potez države preprosto ne bo šlo. Tako menijo tudi v Ekoci, kjer med drugim predlagajo preučitev možnosti povrnitve stroškov za pridobitev STS – slovenskih tehničnih soglasij, certifikatov ter okoljskih deklaracij za uporabo materialov na organski osnovi, s čimer bi spodbudili uporabo naravnih in lokalnih materialov. Da ne bi, tako kot zdaj, nekateri kupovali gline od Avstrijcev, ki imajo zanjo pač certifikat, saj tiste s svojega dvorišča ne smejo uporabiti, ker zanjo nimajo

certifikata, če omenimo le en primer okorelih predpisov, zaradi katerih je tudi potencial industrijske konoplje v Sloveniji še vedno premalo izkoriščen.

[Več zanimivih vsebin si preberite v novi izdaji revije Zarja Jana.](#)

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosbo razmnoževati in distribuirati!

Revija Zarja Jana

Revija Zarja Jana, številka 32.

Napoteni delavci iz Slovenije v Avstrijo spet burijo duhove

Čas branja: 5 min

0

12.08.2019 15:30

Prispevki za slovenskega delavca v Avstriji so precej nižji od tistih za avstrijskega konkurenčnega delavca

TANJA SMREKAR , LANA DAKIČ

Foto: Shutterstock

Več iz teme:

[delodajalci >](#)[delavci >](#)[davki >](#)[napoteni delavci >](#)[Johann Picej >](#)[Evropska unija >](#)[Evropska komisija >](#)[Zavod za pokojninsko in... >](#)

Tedensko v vašem e-nabiralniku!

Izbor **najboljših služb**, uporabni **kadrovski nasveti** in **TOP JOB Ambassador**, kjer predstavljamo Slovence v tujini in jih povezujemo s slovenskim gospodarstvom.

[Potrdite prijavo »](#)

Vaši podatki so na varnem. Časnik Finance se zavezuje, da bo vaše podatke skrbno hranil in uporabljal samo za pošiljanje Pisma urednice Topjob ter jih ne bo posredoval tretjim osebam. Oglavna povezava se nahaja na dnu vsakega biltena.

Politika zasebnosti

V Avstriji so med gradbeniki zelo vroča tema delavci, napoteni iz Slovenije. Glede na to, da bodo v Avstriji septembra predčasne volitve, lahko pričakujemo, da bo zahtev po spremembi zakonodaje oziroma po zaščitnih ukrepih pred delovno silo iz drugih evropskih držav precej.

Roko na srce drži, da zaposleni v podjetju iz Slovenije (lahko gre tudi za državljana države nečlanice EU), ki je na začasnem delu v Avstriji, torej napoteni delavec, plača precej manj prispevkov za socialno varnost kot običajen avstrijski delavec. Prispevki se namreč obračunajo na slovensko osnovo, in ne na bruto plačo, ki jo dobi napoteni delavec za delo v Avstriji. Po drugi strani pa je tudi res, da je ta napoteni delavec zavarovan pri slovenskih zavarovalnicah in iz njih tudi črpa pravice iz zavarovanj, torej iz slovenske pokojninske in zdravstvene blagajne, in je tudi zavarovan na slovenski osnovi. To pomeni, da bo dobil pokojnino glede na plačo, ki jo dobiva v Sloveniji, in ne glede na

začasno bruto plačo, ki jo mora dobiti kot napoteni delavec v Avstriji. Ta mora biti (bruto znesek) primerljiva z zneskom, ki ga dobi avstrijski delavec.

Kakšen je slovenski "bonus"?

Preberite tudi

- **Evropski gradbeni delavci hočejo preiskavo slovenskega sistema napotitve delavcev**

V zvezi z napotitvami delavcev iz Slovenije v EU je letos v Avstriji precej vznemirjenja glede modela napotitev delavcev po EU, pravi **Johann Picej**, davčni svetovalec iz Celovca: "Razlog za to je, da ima Slovenija pri napotitvah 'bonus' pri plačevanju socialnih prispevkov. Prispevki se namreč ne obračunavajo na podlagi plače, ki bi delavcem pripadala za delo v tujini, temveč na podlagi minimalne plače v Sloveniji."

PRIMER:

Avstrijski gradbeni delavec, ki mesečno zasluži 2.400 evrov bruto, plača avstrijskim blagajnam 515 evrov prispevkov. Delavec, napoten iz Slovenije, ki v Sloveniji prejema minimalno plačo 886 evrov bruto, plača 192 evrov prispevkov (22,1 odstotka). Gre sicer za primer, ko je slovenski delavec na minimalni plači, s čimer se velikokrat prikaže še večja razlika med plačili prispevkov, kot v resnici je. Na bruto plačo se sicer plačajo tudi tako imenovani prispevki delodajalca, in sicer tako v Avstriji kot v Sloveniji. Pri tem spet velja, da se v Avstriji plačajo na avstrijsko osnovo, v Sloveniji pa na minimalno plačo.

Očitki: Gre za nezakonito pomoč

»Slovenija je ena izmed največjih izvoznic tujih delavcev v zahodno Evropo, predvsem Avstrijo in Nemčijo. Številni delavci z zahodnega Balkana pridejo v EU prek Slovenije,« trdijo v **Evropski zvezi** gradbenih in lesnih delavcev. Februarja je zaradi tega sindikat zaposlenih v **gradbeništvu** in lesarstvu že vložil pritožbo na **evropsko komisijo**, kar je potem maja tudi storila avstrijska delavska zbornica. Za zdaj se Avstrija še ni pritožila na evropsko komisijo, ker želi najprej vzpostaviti stike s slovenskimi oblastmi, pravi Picej.

Čedalje več vpletenih na avstrijski strani meni, da je ta »bonus« nezakonita pomoč. Skratka, da država Slovenija s tem pomaga slovenskim gradbincem. Tako menijo, da slovenski model napotitve krši pravila EU o konkurenci, nadaljuje Picej.

Kakšna so pravila in kako ukrepa Slovenija

Na ministrstvu za delo je posebna delovna skupina že pripravila pregled veljavne ureditve zavarovalnih podlag, zdaj pa morajo proučiti možnosti poenotenja zavarovalnih podlag in osnov za vsa socialna zavarovanja ter pripraviti predlog sistemskih sprememb.

Zdaj velja naslednje: ko slovensko podjetje napoti redno zaposlenega delavca na delo v tujino, delodajalec v tem času zanj ne plačuje prispevkov od dejanske plače, temveč od primerljive plače, kot če bi delavec dejansko delo opravljal v Sloveniji. Takšna ureditev izhaja iz **ZPIZ-2**, enako pravilo pa je veljalo tudi v prejšnjih ureditvah, in sicer vse od leta 1970. Napoteni delavci praviloma prejema tudi dodatke k plači, kot so dodatek za ločeno življenje, dodatek zaradi višjih stroškov v tujini in podobno, zato je dejansko prejeta plača višja od tiste, ki bi jo prejeli, če bi opravljali enako delo doma, s čimer so se postavljali v enak položaj delavci, ki so opravljali delo v tujini, in delavci, ki so delo opravljali doma, so že pojasnjevali na ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve. Dodali so, da se je v zadnjih letih spreminjal način dela v tujini, predvsem pa trajanje dela v tujini, zato je v današnjih razmerah potreben vnovičen premislek o takšni ureditvi. Navedena ureditev je namreč v preteklosti temeljila na oceni, da praviloma prihaja do

napotitev za daljše obdobje (nad tri mesece) ter da je bila ekonomska moč gospodarskih subjektov takšna, da ni omogočala plačevanja polnih prispevkov od dejanske plače.

Vlada je že ob koncu prejšnjega leta imenovala delovno skupino. Njena naloga je poleg priprave pregleda veljavne ureditve zavarovalnih podlag, zavarovalnih osnov, višine prispevnih stopenj, zavezancev za plačilo prispevkov ter posebnosti v zvezi z oprostivami plačila prispevkov tudi proučiti možnosti poenotenja zavarovalnih podlag in osnov za vsa socialna zavarovanja ter v končni fazi pripraviti predlogo sistemskih sprememb poenotenja zavarovalnih podlag in osnov. Skupina je delo začela na začetku leta 2019.

Projekt poenotenja zavarovalnih podlag in zavarovalnih osnov za vsa socialna zavarovanja je izjemno zahteven, saj so zavarovalne podlage in osnove urejene v štirih področnih zakonih, ki poleg osnovnih kategorij zavarovancev in osnov zavarovanja določajo tudi številne izjeme. Cilj delovne skupine je pripraviti predlog predpisa, ki bo precej poenostavil zdajšnje stanje na tem področju, pri čemer pa je treba predlagano rešitev uskladiti tako s pristojnimi ministrstvi kot tudi s socialnimi partnerji. Do zdaj je bila izpeljana prva faza, to je **popis pravnih razmerij, ki so podlaga za vključitev v obvezna socialna zavarovanja.**

Inšpektorji v akcijo, preverjali bodo upoštevanje delovnega časa

Uredništvo 12. Avgust 2019 07:58 v [Politika in gospodarstvo](#)

FOTO: Bobo

Inšpektorji nadzirajo vodenje evidenc o izrabi delovnega časa pri gostincih in gradbincih.

Inšpektorat RS za delo v teh dneh v usmerjeni akciji pri delodajalcih v gostinstvu in **gradbeništvu** nadzira vodenje evidenc o izrabi delovnega časa. Pod drobnogledom je tudi spoštovanje predpisov o delovnem času, predvsem o odmorih in počitkih ter odrejanju dela prek polnega delovnega časa.

Z inšpektorata sporočajo, da opravljajo akcijo nadzora pri delodajalcih v gostinstvu in **gradbeništvu**, ker so kršitve zakona o evidencah na področju dela in socialnega varstva v teh dveh dejavnostih najštevilčnejše.

Lansko leto je bilo skupno 935 kršitev zakona, od tega je bilo v dejavnosti gostinstva in turizma 131 kršitev, v **gradbeništvu** pa 195, piše STA. Leta 2015 je bilo kršitev 1797, leto po tem 1738, v letu 2017 pa je bilo zabeleženih 1152 kršitev. Iz tega je razvidno, da se število kršitev iz leta v leto manjša.

Za zdravje in varnost – pa tudi učinkovitost

Osnovo za ugotavljanje spoštovanja določb o delovnem času, odmoru ter počitkih predstavlja zakon o evidencah na področju dela in socialnega varstva z vidika izvajanja inšpekcijskega nadzora. Poudarili so, da je spoštovanje določb o delovnem času ter zagotavljanju počitkov izredno pomembno predvsem z vidika obnavljanja psiho-fizičnih moči delavca, pa tudi z vidika njegove delovne učinkovitosti, zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu ter dolgoročnega ohranjanja delovne sposobnosti.

Iz sporazuma Mednarodne organizacije dela, evropske socialne listine in drugih aktov EU, izhajajo minimalni standardi o delovnem času. Iz strategije EU na področju varnosti in zdravja pri delu za obdobje 2014-2020 izhaja, da je dobro zdravje in varnost delavcev nujno za trajnostno delovno življenje ter aktivno in zdravo staranje, zlasti ob upoštevanju, da se aktivno prebivalstvo stara in delovno življenje podaljšuje.

Ugotavljanje kršitev težavno, ministrstvo se je končno le zganilo

Po pojasnilih inšpektorata, je zaradi neustreznega vodenja evidenc, predvsem pa nekoliko pomanjkljive normativne ureditve, ugotavljanje kršitev v zvezi z delovnim časom in zagotavljanjem počitkov precej oteženo.

Potem, ko je inšpektorat že večkrat opozoril, da je za učinkovitejši nadzor potrebna sprememba zakona o evidencah na področju dela in socialnega varstva, je ministrstvo v tem letu začelo s pripravo sprememb.

Inšpektorji v akcijo, preverjali bodo izrabo delovnega časa

sobotainfo 12. Avgust 2019 07:12 v [Politika in gospodarstvo](#)

Inšpektorji nadzirajo vodenje evidenc o izrabi delovnega časa pri gostincih in gradbincih.

Inšpektorat RS za delo v teh dneh v usmerjeni akciji pri delodajalcih v gostinstvu in **gradbeništvu** nadzira vodenje evidenc o izrabi delovnega časa. Pod drobnogledom je tudi spoštovanje predpisov o delovnem času, predvsem o odmorih in počitkih ter odrejanju dela prek polnega delovnega časa.

Z inšpektorata sporočajo, da opravljajo akcijo nadzora pri delodajalcih v gostinstvu in **gradbeništvu**, ker so kršitve zakona o evidencah na področju dela in socialnega varstva v teh dveh dejavnostih najštevilčnejše.

Lansko leto je bilo skupno 935 kršitev zakona, od tega je bilo v dejavnosti gostinstva in turizma 131 kršitev, v **gradbeništvu** pa 195, piše STA. Leta 2015 je bilo kršitev 1797, leto po tem

1738, v letu 2017 pa je bilo zabeleženih 1152 kršitev. Iz tega je razvidno, da se število kršitev iz leta v leto manjša.

Za zdravje in varnost – pa tudi učinkovitost

Osnovo za ugotavljanje spoštovanja določb o delovnem času, odmoru ter počitkih predstavlja zakon o evidencah na področju dela in socialnega varstva z vidika izvajanja inšpekcijskega nadzora. Poudarili so, da je spoštovanje določb o delovnem času ter zagotavljanju počitkov izredno pomembno predvsem z vidika obnavljanja psiho-fizičnih moči delavca, pa tudi z vidika njegove delovne učinkovitosti, zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu ter dolgoročnega ohranjanja delovne sposobnosti.

Iz sporazuma Mednarodne organizacije dela, evropske socialne listine in drugih aktov EU, izhajajo minimalni standardi o delovnem času. Iz strategije EU na področju varnosti in zdravja pri delu za obdobje 2014-2020 izhaja, da je dobro zdravje in varnost delavcev nujno za trajnostno delovno življenje ter aktivno in zdravo staranje, zlasti ob upoštevanju, da se aktivno prebivalstvo stara in delovno življenje podaljšuje.

Ugotavljanje kršitev težavno, ministrstvo se je končno le zganilo

Po pojasnilih inšpektorata, je zaradi neustreznega vodenja evidenc, predvsem pa nekoliko pomanjkljive normativne ureditve, ugotavljanje kršitev v zvezi z delovnim časom in zagotavljanjem počitkov precej oteženo.

Potem, ko je inšpektorat že večkrat opozoril, da je za učinkovitejši nadzor potrebna sprememba zakona o evidencah na področju dela in socialnega varstva, je ministrstvo v tem letu začelo s pripravo sprememb.

Na vrtilčkih postavljajo prave vikende

Jeseniški občinski inšpektorat ima največ dela zlasti zaradi gradnje nenamenskih objektov na kmetijskih zemljiščih. Na vrtilčkih namreč lastniki postavljajo prevelike in nenamenske objekte, ki so v resnici vikendi. Veliko je tudi sosedskih sporov zaradi gradnje na meji in višine ograj.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Z novim **gradbenim zakonom**, ki je v veljavo stopil leta 2018, so občinski inšpektorji dobili nove pristojnosti na področju posegov v prostor, za katere ni treba pridobiti gradbenega dovoljenja. Občinski inšpektor Gregor Jarkovič z Medobčinskega inšpektorata in redarstva občin Jesenice, Gorje, Kranjska Gora in Žirovnica je povedal, da gre za tako imenovane enostavne objekte, kot so nadstreški, ograje, ute, objekti na kmetijskih zemljiščih ..., skratka za vse vrste objektov in posegov, za katere ni potrebno gradbeno dovoljenje, a kljub temu morajo biti skladni z določili prostorskega akta občine.

Zaradi pomanjkanja državnih gradbenih inšpektorjev in velikega števila prijav nepravilnosti je bil nadzor na področju nedovoljenih posegov v prostor v preteklosti pomanjkljiv, z novim zakonom pa gradbeni inšpekcija dobršen del teh zadev odstopa občinskim inšpektorjem.

Po Jarkovičevih besedah imajo na območju jeseniške občine največ dela zlasti zaradi gradnje nenamenskih objektov na kmetijskih zemljiščih. Na vrtilčkih namreč lastniki postavljajo prevelike in nenamenske objekte, ki so v resnici vikendi. Zelo veliko je tudi sosedskih sporov zaradi gradnje na meji, višine ograj, sence, ki jo ograje povzročajo,

in podobno.

Občinski inšpektorji se precej ukvarjajo tudi s problemom nenamenske rabe stanovanjskih objektov, saj zaradi razcveta turizma čedalje več stanovanjskih hiš predelujejo v apartmaje. V takem primeru lastnik mora spremeniti namembnost objekta, za kar je treba pridobiti gradbeno in posledično uporabno dovoljenje.

Kot poudarja Jarkovič, postopki v nobenem primeru niso enostavni, običajno so dolgotrajni, za kršitelje, ki ne spoštujejo dogovorov, pa so pogosto povezani tudi z velikimi stroški zaradi glob in upravnih kazni.

Jarkovič zato svetuje vsem, ki se lotevajo kakršnihkoli posegov v prostor, da si predhodno na pristojni občini pridobijo lokacijsko informacijo, na osnovi katere bodo izvedeli, kateri posegi so sploh dopustni, obenem pa jim bo to dalo določeno pravno varnost v morebitnih nadaljnjih postopkih.

Zanimiva je tudi problematika živo pisanih fasad, za katere se odločajo nekateri lastniki. Kot poudarja Gregor Jarkovič, je pri novogradnjah barva fasade določena v gradbenem dovoljenju, običajno mora biti bele, zemeljske oziroma pastelne barve. Če se lastnik kljub temu odloči za denimo živo rumeno fasado, je to v nasprotju z gradbenim dovoljenjem in za objekt ne bo dobil uporabnega dovoljenja. Tudi pri obnovah starejših objektov Jarkovič poziva lastnike, naj – še preden se odločijo za živo barvo fasade – preverijo, kakšne barve so določene v veljavnih prostorskih aktih občine.

Inšpektorji bodo pod drobnogled vzeli izrabo delovnega časa

Ptujinfo 12. Avgust 2019 09:35 v [Politika in gospodarstvo](#)

Inšpektorji nadzirajo vodenje evidenc o izrabi delovnega časa pri gostincih in gradbincih.

Inšpektorat RS za delo v teh dneh v usmerjeni akciji pri delodajalcih v gostinstvu in **gradbeništvu** nadzira vodenje evidenc o izrabi delovnega časa. Pod drobnogledom je tudi spoštovanje predpisov o delovnem času, predvsem o odmorih in počitkih ter odrejanju dela prek polnega delovnega časa.

Z inšpektorata sporočajo, da opravljajo akcijo nadzora pri delodajalcih v gostinstvu in **gradbeništvu**, ker so kršitve zakona o evidencah na področju dela in socialnega varstva v teh dveh dejavnostih najštevilčnejše.

Lansko leto je bilo skupno 935 kršitev zakona, od tega je bilo v dejavnosti gostinstva in turizma 131 kršitev, v **gradbeništvu** pa 195, piše STA. Leta 2015 je bilo kršitev 1797, leto po tem

1738, v letu 2017 pa je bilo zabeleženih 1152 kršitev. Iz tega je razvidno, da se število kršitev iz leta v leto manjša.

Za zdravje in varnost – pa tudi učinkovitost

Osnovo za ugotavljanje spoštovanja določb o delovnem času, odmoru ter počitkih predstavlja zakon o evidencah na področju dela in socialnega varstva z vidika izvajanja inšpekcijskega nadzora. Poudarili so, da je spoštovanje določb o delovnem času ter zagotavljanju počitkov izredno pomembno predvsem z vidika obnavljanja psiho-fizičnih moči delavca, pa tudi z vidika njegove delovne učinkovitosti, zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu ter dolgoročnega ohranjanja delovne sposobnosti.

Iz sporazuma Mednarodne organizacije dela, evropske socialne listine in drugih aktov EU, izhajajo minimalni standardi o delovnem času. Iz strategije EU na področju varnosti in zdravja pri delu za obdobje 2014-2020 izhaja, da je dobro zdravje in varnost delavcev nujno za trajnostno delovno življenje ter aktivno in zdravo staranje, zlasti ob upoštevanju, da se aktivno prebivalstvo stara in delovno življenje podaljšuje.

Ugotavljanje kršitev težavno, ministrstvo se je končno le zganilo

Po pojasnilih inšpektorata, je zaradi neustreznega vodenja evidenc, predvsem pa nekoliko pomanjkljive normativne ureditve, ugotavljanje kršitev v zvezi z delovnim časom in zagotavljanjem počitkov precej oteženo.

Potem, ko je inšpektorat že večkrat opozoril, da je za učinkovitejši nadzor potrebna sprememba zakona o evidencah na področju dela in socialnega varstva, je ministrstvo v tem letu začelo s pripravo sprememb.

Bi imeli hiško iz konoplje ?

Avg 12, 2019 Svet24

Konopljin beton

»Pri olesenelem stebelu konoplje notranji del sestavljajo kratka, zunanji del pa dolga vlakna, iz katerih se plete vrvi, na primer; notranja vlakna se razseka in se dobi konopljin pezdir, 1–3 centimetre dolge koščke, podobne lesnim sekancem, to se zmeša z mešanico hidravličnega in gašenega apna ter še nekaterih drugih potrebnih naravnih primesi v ustreznem razmerju z vodo. To je konopljin beton, ki ima funkcijo zidu in izolacije hkrati. Konopljin beton se lahko vgrajuje tako, kot pri tej hiški, da se hišo opazi in nato noter vsuje beton, ki se ga sproti meša z velikim mešalnikom. Drugi način je, da uporabiš stroj z rezervoarjem. Stroj meša in brizga hkrati, kar je hitreje, narediš pa lahko tudi veliko bolj homogen zid, saj se pri prvem načinu lahko vedno pojavijo človeške napake. Tretji način pa so elementi, ki se predhodno naredijo v tovarni; prednost je, da pri gradnji nisi odvisen od vremenskih razmer, letnega časa in podobno, ampak ves čas delaš v optimalnih razmerah. Tako laže zagotoviš konstantnost, zmanjša se tudi strošek,« pravi Primož Zorec.

Začetno navdušenje je počasi žal upadlo, Irena Rotar iz Ekoci Slovenije, kjer si že dolgo in morda tudi najbolj vztrajno prizadevajo za obuditev uporabe industrijske konoplje v celoti, meni, da se je »skupna vizija nekaterih deležnikov razkropila, najbolj zavzeti so šli vsak po svoje in celotni krogotok od semena do končnega izdelka ni bil vzpostavljen.«

Toda tako rekoč v isti sapi ta nepopravljiva optimistka doda, da je vendarle bilo že veliko narejenega in da gredo stvari v pravo smer. Morda ne s tako hitrostjo in obsegom, kot bi si tisti, ki se zavedajo neizkoriščenega potenciala industrijske konoplje, želeli, pa vendar. Treba se je povezovati in sodelovati, pravi Irena Rotar, tako strokovnjaki kot podjetniki in pridelovalci, svoj delež spodbude pa bo morala pri tem odločneje in bolj vizionarsko pristaviti tudi politika.

Neizkoriščen potencial

Prav zdaj se najbrž bolj kot kadarkoli doslej odloča o tem, ali bomo za svoje potomce izbrali trajnostno prihodnost ali pa vztrajali pri zdajšnjih načinih, ki ne človeku ne naravi v resnici ne prinašajo veliko dobrega. Vsekakor ne dolgoročno. »Podnebne spremembe so tu – kmetje pa še kar sejejo rastline, ki so neprilagojene podnebnju in območju. Že več let zapovrstjo gledamo, kako suša uničuje koruzo, ki je stalnica na večini polj v Sloveniji. Le zakaj ne bi sejali industrijske konoplje, ki jo kmetje lahko tudi dodajajo krmu, na primer, in uspešno prodajo celotno rastlino, ki bo, poleg bogatega ekonomskega učinka za kmetijo, varovala okolje in plemenitila zemljo,« se sprašuje Rotarjeva.

Znanje o industrijski konoplji, ki zdaj pri večini na srečo ne vzbuja več zgolj asociacij na »trav'co«, se širi. Olja, čaji, moka ..., to nam postaja že kar znano in domače; da je ta rastlina z izjemnimi lastnostmi pomembna tudi kot surovinska osnova za številne industrijske izdelke, pa nam je še vedno nekoliko tuje. Papir, embalaža, oblačila, gradbeni material ... je mogoče pridobivati iz industrijske konoplje, in tudi na teh področjih smo v Sloveniji vendarle nekaj že naredili.

Žal je bilo nekaj poskusov tudi neuspešnih. »V Taboru pri Vranskem,« spomni Irena Rotar, »je bil vzpostavljen predelovalni obrat konopljinih stebel. Ker takrat še ni bilo znanja, katero konopljo gojiti, kdaj jo žeti, so bili nezadovoljni s konopljinjo slamo, s ceno in izdelki tako nekateri kmetje kot predelovalci. Na pobudo Ekoci je bil vzpostavljen razvoj

konopljinih nogavic v Tekstilni tovarni Polzela, in ta je v prvih šestih mesecih poslovala z dobrimi učinki predvsem v tujini, potem pa je država prodala tovarno in skupaj z njo pokopala tudi razvoj te panoge.«

Postane naj prednostna surovina

Za predelavo uporabe konopljinih stebel je potrebna velika investicija, povezanost deležnikov na tem področju pa močno šepa, ni še pravega razvoja, pravi Rotarjeva. »Potrebno bi bilo širše zavedanje ljudi, da se vzpostavi trg, velik zagonski kapital za proizvodni obrat ter interes države, da v prizadevanjih za odpravo sledov podnebnih sprememb naravne materiale, torej tudi industrijsko konopljo, uvrsti med prednostne surovine ter uredi zakonodajo na tem področju in razpiše projekte, ki bodo podpirali tovrstne dejavnosti.«

Eno od trajnostno naravnanih področij uporabe industrijske konoplje, ki se jim srčno posveča Ekoci, je vsekakor uporaba konoplje v **gradbeništvu**. Konopljino gradnjo bodo letos, denimo, podrobneje predstavili konec avgusta na sejmu Agra (industrijska konoplja je pomemben del učnega permakulturnega poligona Zeleni dragulji narave, ki ga je Ekoci zasadil v sodelovanju s Pomurskim sejmom), konoplja v **gradbeništvu** pa je bila tudi tema na sejmu Natura, in sicer v sodelovanju s **Primožem Zorcem** in njegovim podjetjem CoGreen.

Človeku in okolju prijazna konopljina hiška

Primoža Zorca so leta izkušeni z gradbenimi projekti, potreba po čim tesnejšem stiku z naravo, navdušenje nad mojstrstvom in intuitivnim znanjem prednikov ter želja, da s svojim delovanjem pozitivno vpliva na okolje, pripeljali do gradnje s konopljo. »Moja prva in zadnja izbira,« je rekel, ko smo na Goričkem sedeli pred ljubko konopljino hiško, ki je del prav posebne turistične apartmajske ponudbe, zamisli **Nataše Gerič Pal**. Apartmaji so zrasli v nedotaknjenem ter s svetlobo in hrupom še neonesnaženem okolju. Gre za tri hiše z apartmaji. Ena je bila nekoč hlev, to so v apartmaje preuredili s klasično gradnjo, so se pa trudili, da so pri tem uporabili čim naravnejše materiale. Drugo, staro, delno porušeno cimprano hišo, so obnovili z materiali in na način, kot so to počeli pred sto leti, ko so veliko vedeli o tem, kaj je potrebno, da je hiša prijetna za bivanje in do okolja prijazna. Tretja, novogradnja, pa je že omenjena konopljina hiška. »Sodobne gradnje povzročajo bolezni, saj poznamo sindrom bolnih stavb, konopljina hiška pa je bliže človeku in ponuja bolj zdravo bivanje,« je poudarila Nataša. »Arhitektura je zasnovana z najmanjšo kvadrato in največjim izkoristkom, zato ji tudi rečemo hiška miška oziroma konomiška.«

Zdravo, prijetno, varno

Trstična prevleka streh in sten govori o vplivu prekmurske tradicionalne kritine, sicer pa gre za sodoben dizajn. Tloris hiške je 36 kvadratnih metrov, grajena pa je etažno. Spodaj sta kuhinja in dnevna soba, zgoraj spalnica. Hiška je narejena iz konopljinega betona, stene so debele 30, tla 25 centimetrov. Okna so lesena, s trislojno zasteklitvijo, tla so v rezani opeki, da bo talno gretje najbolj prevodno, ometi so glineni, zunanji fasadni del je iz naravnih materialov, barva žgano apno s pigmenti. Talno ali stensko gretje, stvar odločitve, je praviloma dovolj za ogrevanje, saj konoplja akumulira dovolj toplote in jo odvaja v prostor. Idealna je tudi vlažnost prostora, saj konoplja vzdržuje 55-odstotno vlago vse leto. V konopljini hiši si varen pred zajedavci, ker zaradi apna ne zaidejo v konopljin beton, prav tako je hiška precej varna pred ognjem. Meritve so namreč pokazale, da se je pri enournem gorenju 15-centimetrskega ognja iz 10 cm oddaljenega gorilnika temperatura na drugi strani 30 cm debele stene iz konopljinega betona zvišala za pičlo stopinjo.

Vse to in še več, tudi nevtralizacija sevanj, na primer, so pozitivne plati gradnje s konopljo, njihov skupni imenovalec pa je, da gre za zdravju in okolju prijazen način. Ko sodobna stavba odsluži svoje, se spremeni v odpadke, ki onesnažujejo, konopljinna hiška, ki predvidoma zdrži sto in več let, se lahko zaradi naravnih materialov, iz katerih je narejena, brez posledic zlije oziroma vrne v naravo.

Tako Primož kot Nataša poudarjata, da je proizvodni krog od sajenja do žetve in proizvodnje energetske bistveno manj potraten kot pri proizvodnji PVC, na primer. Veliko manj energije je potrebne za proizvodnjo in ni okoljsko spornih odpadkov.

Kmetje potrebujejo spodbudo

Za zagon tega zelenega krožnega gospodarstva so seveda potrebni – kupci. Konopljinna hiša vas zdaj stane približno 15 odstotkov več od klasično zgrajene, če bi bil material pridobljen lokalno in bi torej odpadli stroški transporta, ki je v tem primeru dražji od materiala samega, bi se cena temu primerno znižala. »Če želimo zagotoviti lokalni vir,« je povedal Primož Zorec, »morajo biti kmetje spodbujeni za sajenje ustreznih vrst industrijske konoplje, ki imajo večji odstotek stebela kot cveta oziroma semen. Slednjih imamo v Sloveniji že kar veliko, mi pa potrebujemo steblo. To pri nekaterih vrstah lahko zraste tudi do pet metrov visoko.«

Eno so torej spodbude za sajenje primernih vrst konoplje, drugo pa zagotovljen odkup. »To je najina skupna vizija,« sta nam povedala sogovornika, ki v prihodnost uporabe industrijske konoplje kljub nekaterim težavam trdno verjameta, hkrati pa pozivata državo oziroma Gradbeni inštitut ZRMK, naj se načrtovanih smernic za trajnostno gradnjo loti premišljeno, predvsem pa brez pritiskov največjih podjetij. »Dvomim, da bo potem gradnja res trajnostna,« je pripomnil Primož in med drugim omenil še zeleno javno naročanje. Saj zveni lepo, toda kako naj manjši obrtnik, ki želi graditi trajnostno, pristopi k razpisu, ko ga vsi potrebni certifikati stanejo vsaj 15 tisoč evrov, okoljska deklaracija 20 tisoč ...

Na potezi je država

Da bo zeleno gospodarstvo, torej tudi uporaba industrijske konoplje, boljše zaživelo, brez pametnih in vizionarskih potez države preprosto ne bo šlo. Tako menijo tudi v Ekoci, kjer med drugim predlagajo preučitev možnosti povrnitve stroškov za pridobitev STS – slovenskih tehničnih soglasij, certifikatov ter okoljskih deklaracij za uporabo materialov na organski osnovi, s čimer bi spodbudili uporabo naravnih in lokalnih materialov. Da ne bi, tako kot zdaj, nekateri kupovali gline od Avstrijcev, ki imajo zanje pač certifikat, saj tiste s svojega dvorišča ne smejo uporabiti, ker zanje nimajo certifikata, če omenimo le en primer okorelih predpisov, zaradi katerih je tudi potencial industrijske konoplje v Sloveniji še vedno premalo izkoriščen.

Več zanimivih vsebin si preberite v novi izdaji revije Zarja Jana.

Bo smučarjem z Vitranca načrte prekrižal divji petelin?

Posted on [12/08/2019](#) by [Alpe Adria Green.org. 051 311 450](#)

Rate This

Tina Hacler – RTV

V Sloveniji od 300 do 400 pojočih petelinov

Z vrha Vitranca bi se po idealnem scenariju lahko smučalo že leta 2020, je v pogovoru za MMC pred letom in pol napovedal kranjskogorski župan Janez Horvat.

Že januarja lani nam je tako zadovoljno povedal, da so pridobili soglasja lastnikov zemljišč in da bo zdaj projekt nove gondole treba predstaviti še drugim akterjem v zgodbi ter predvsem naravovarstvenikom, a da večjih težav pri tem ne pričakuje.

Češ da ne bodo delali nič novega, saj gre za stvari, ki so v preteklosti že bile – na vrh Vitranca je nekoč namreč že vodila enosedeznica. Da nato sledi le še oddaja vloge za pridobitev gradbenega dovoljenja in zapiranje finančne konstrukcije, gradnja pa bi se lahko začela že v letu 2019, aprila, takoj po končani zimski sezoni.

(Več)letni zamik začetka gradnje?

Avgusta letos pa sedimo v polni sobi kranjskogorskega ČŠOD-ja, na okrogli mizi v organizaciji Društva za varstvo Alp CIPRA, kjer se udeleženci sprašujejo, ali lahko soobstajata gondola ... in divji petelin.

Veliko

zanimanje domačinov. Foto: MMC RTV SLO

Postopki za pridobitev gradbenega dovoljenja so se močno zavlekli v iskanju konsenza med turističnim razvojem in varstvom narave. Pri Vitrancu gre namreč za okolje, ki predstavlja življenjski prostor divjega petelina.

“Projekt je trenutno v fazi pridobivanja ustreznih soglasij od pristojnih institucij – ministrstva za okolje in prostor prek Agencije RS za okolje (Arso), Zavoda RS za varstvo narave in Triglavskega narodnega parka (TNP),” je za MMC pojasnila občinska svetnica **Klavdija Gomboc**, ki je na okrogli mizi nadomeščala opravičeno odsotnega župana.

Klvdija

Gomboc in Blaž Veber poudarjata, da ostaja gondola prioritetni turistični projekt, in naštevata multiplikativne ekonomske učinke. Foto: MMC RTV SLO

Kot je ocenila, bi se lahko projekt izgradnje krožne kabinske žičnice zaradi dolgotrajnejšega postopka pridobivanja pravnomočnega gradbenega dovoljenja zamaknil za *“kratkoročno obdobje, za enega do petih let”*.

“Država mora ohraniti petelina”

Od 1. junija 2018 je v skladu z **gradbenim zakonom** za gradnjo objekta na območju, ki ima na podlagi predpisov s področja ohranjanja narave poseben status in za katerega je treba pridobiti gradbeno dovoljenje, treba pridobiti mnenje Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave.

“Arso vodi postopek za pridobitev naravovarstvenega soglasja, zato so zaprosili za mnenje naš zavod in TNP,” nam je v imenu Zavoda RS za varstvo narave pojasnila **Sonja Rozman**. *“Pred*

leti smo se glede povezave do vrha Vitranca opredelili pozitivno, potem pa smo dobili nova dejstva o stanju divjega petelina, zaradi katerih smo postali previdnejši. Moramo zagotoviti obstoj divjega petelina in gondola ga definitivno lahko ogrozi,” je opozorila.

“Naloga države – in zavod tukaj pripravlja mnenje – je, da ohranja populacijo divjega petelina na Vitrancu, investitor pa mora zagotoviti njegovo ohranitev z omilitvenimi ukrepi, če želi, da lahko gondolo postavi. Za zdaj tega še ni dokazal, če pa dokaže, pa bi poseg načeloma lahko bil sprejemljiv,” je pojasnila, da postopek za pridobivanje še vedno poteka.

Končna odločitev bo Arsova, vse skupaj pa zdaj traja že dobro leto: *“Mi smo podali mnenje, investitor se je glede našega mnenja izrekel, Arso ga je nato zaprosil za dodatna pojasnila – tudi kako bo izvedel omilitvene predloge, ki so jih predlagali v Društvu za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS).”*

“Država bo

dala zeleno luč, če bo investitorju verjela, da bo z omilitvenimi ukrepi lahko dosegel ohranitev divjega petelina na vrhu Vitranca,” pravi Sonja Rozman. Foto: MMC RTV SLO

V Sloveniji od 300 do 400 pojočih petelinov

DOOPS je bil od investitorja – RTC Žičnice Kranjska Gora – naprošen, da pogleda, kakšen bo vpliv tega projekta na rastišče divjega petelina. “Že na začetku ni bilo težko ugotoviti, da če bo gradnja taka, kot je bila načrtovana, bo imela prevelik vpliv na to vrsto petelina v območju *Nature 2000*,” pojasnjuje **Tomaž Mihelič**.

Divji petelin je naša največja gozdna kura, ki je nekoč poseljeval večino Slovenije, zdaj je najpogostejši v sredogorju in živi nekje od 800 do 1600 metrov nadmorske višine. Njegov bratranec rušavec je simbol Kranjske Gore. Habitat divjega petelina je gozd, ki se z višino redči in tako pridobiva svetlobo, v katerem je veliko jagodičevja.

Kako ogrožen pa je divji petelin? *“To je vrsta, ki upada že zadnjih 100 let,”* pravi Mihelič, ki dodaja, da je treba pri spremljanju te vrste gledati na dolgoročen trend: *“Populacija v Zgornjesavski dolini niha, letos je relativno številčna, vsaj na karavanški strani. Po ocenah pa je na območju Julijskih Alp in TNP-ja okoli 30 pojočih samcev divjega petelina. Pri divjem petelinu je spolno razmerje 1:1,2 – kure so še številčnejše, saj so samci bolj izpostavljeni in pogostejša tarča plenilcev. Največ zabeleženih pojočih petelinov na Vitrancu je bilo pred devetimi leti, in sicer devet. Leta 2016 jih je bilo pet, letos trije. Samo na najboljših rastiščih v Sloveniji je 10 ali več pojočih petelinov. Vedno se populacija ocenjuje v pojočih samcih – v Sloveniji jih je od 300 do 400.”*

“Naše mnenje

je, da se zadevo da omiliti, če se bo k njej pristopilo izjemno resno. Zato smo tudi predlagali ukrepe. Če jih uspejo izpolniti, bo ta stvar lahko delovala, sicer bo pa petelin izginil,” pravi Tomaž Mihelič (na fotografiji levo). Foto: MMC RTV SLO

Zaprtje poti na Ciprnik?

Nova gondola pa bi pripeljala ljudi petelinu na prag in povečan obisk zaradi nje bi lahko imel uničujoč vpliv: *“Če bo gondola narejena tako, da ljudje z izstopne postaje ne bodo uhajali na Ciprnik, ampak bodo ostajali na travnatem platoju okrog Mojčinega doma, vpliva na petelina ne bo. Ampak zelo težko se bo upreti temu, da če prideš nekam, kjer je zelo lepo, da se ne bi sprehodil nekam, kjer je še lepše, pogledal še Planice, Tamarja. To bo zelo težka naloga,”* je skeptičen Mihelič.

Da bi ohranili divjega petelina gondoli navkljub, so zato v društvu predlagali t. i. omilitvene ukrepe. Zavarovali bi del grebena z Vitranca proti Ciprniku, tako da bi zaprli to, zdaj obstoječo pot. *“Zato smo na vrhu predlagali razglasitev naravnega rezervata – na strani proti TNP-ju je že, povečali pa bi ga še na severno stran, do plastnice 1200 metrov nadmorske višine. Da bi opustili obstoječo pot po grebenu in naredili obvozno. Potem pa z okrepljenim nadzorom, ozaveščanjem in fizičnimi pregradami preprečiti uhajanje ljudi na to zavarovano območje,”* Mihelič pojasnjuje, kako so si zamislili soobstoj petelina in gondole.

Sobivanje?

Foto: MMC RTV SLO

Zdaj je to območje dostopno, po grebenu je speljana pot. Potem pa bi bilo zaprto za vse, tudi za tiste, ki zdaj (bolj ali manj) redno hodijo gor. Kar bo vsekakor povzročilo nejevoljo med pohodniki. *“Absolutno bodo ti pomisleki. Ampak o mojem mnenju bomo morali v Sloveniji na najbolj varovanih območjih narave začeti razmišljati, da ni vse dostopno. Mogoče bi si morali na območjih, kot je TNP, privoščiti neka res mirna območja, kamor ljudje ne smejo. Tega Slovenci načeloma nismo vajeni, za varstvo narave bo pa to velik preskok. V tujini je to znana stvar že dolgo – smeš hoditi tam, kjer smeš, kjer ne smeš, pa ne smeš,”* je jasen naš sogovornik.

“Dobro bi bilo, da bi investitor izkazal resno pripravljenost krenitve k tem ukrepom. Govorijo, da so za to pripravljeni, ampak konec koncev se mora stvar poznati pri dejanjih in za zdaj tega še ne vidim. Morajo razmišljati o tem, kako pristopiti do deležnikov, kako jim predstaviti zaprtje obstoječe poti, načrtovati javne predstavitve. Ti ne moreš zapreti območja čez noč, razen če ga ne nameravaš ... Če hočeš, da bodo ljudje to sprejeli, moraš začeti pripravljati

teren za to, tega pa v tem primeru še ni videti. Celo nasprotno – oni aktivno oglašujejo pot na Ciprnik, tudi na svojih spletnih straneh, lahko bi vsaj to umaknili,” je nezadovoljen Mihelič.

Zaprtje planinskih poti je sicer v pristojnosti Planinske zveze Slovenija (PZS).

Priljubljena

pot na Ciprnik je po grebenu mimo Mojčinega doma iz smeri jezera Jasna. Vrh se doseže v približno treh urah. Foto: MMC RTV SLO

Vse do evropskega sodišča, če bo treba

A kako daleč so v DOPPS-u pripravljeni iti za dosego svojega cilja? “Zelo daleč, ker je divji petelin visoko na prioritetni lestvici. Ne bi se rad zdaj opredeljeval, kaj bomo naredili, dejstvo pa je, da bomo skušali narediti vse, da ga ohranimo. Zagotovo pa je ena od zadnjih možnosti Evropsko sodišče za človekove pravice. Ravno na podlagi našega ukrepanja je Slovenija dobila javni opomin pred tožbo na ESČP-ju, da ne rešuje dobro problematike upadanja ptic na

travnikih. Naprej pa je treba seveda gledati znotraj naše zakonodaje, naših inšpekcij,” odgovarja Mihelič.

“Gondola ostaja prioritetni turistični projekt”

Da ne bodo odnehali, pa prav tako zatrjujejo v Kranjski Gori. “Gondola je kot investicija v turistično ponudbo prav gotovo ena izmed najbolj pomembnih stvari. To je bila ena izmed prvih treh točk, za katero so se odločili turistični delavci in trenutna anketa, ki jo je izvedla občina Kranjska Gora, prav tako kaže, da si občani želijo tri stvari – trgovino, vrtec in gondolo,” je bil ob glasnem aplavzu zbranih občanov na okrogli mizi jasen **Blaž Veber**, direktor Javnega zavoda Turizem Kranjska Gora.

Števílo

obiskovalcev Kranjske Gore se v teh poletnih dneh že dodobra kosa z zimsko sezono. Foto: MMC RTV SLO

Naša želja je, da finančna konstrukcija temelji na treh virih financiranja: en vir so Žičnice Kranjska Gora, drug, pretežni del financiranja je ministrstvo za infrastrukturo, tretji del pa je družba Infraspport, ki je bila ustanovljena s sedmimi lastniki in katere glavna dejavnost so investicije v turistično infrastrukturo,” je pojasnil. Večinska lastnika te družbe sta Občina Kranjska Gora in podjetje Hit Alpine.

Vabijo tudi poletni razgledi

Kranjskogorčani so prepričani, da bi gondola na vrh Vitranca smučarskemu središču priskrbela novo dimenzijo smučanja, zelo pomembna pa bi bila tudi v poletni sezoni, ki je v Kranjski Gori vse močnejša. *“Zimski turizem je predrag, da bi žičničarsko podjetje lahko obstalo tudi zunaj sezone,*” opozarja Veber, ki pojasnjuje, da je pri žičnicah trenutno zaposlenih 25 ljudi, v sezoni pa se ta številka povzpne čez 100.

Vrh Vitranca je ena izmed točk z najlepšim razgledom, gondola pa “ni samo gondola”, ampak predvideva dodatne vsebine (bike park, muzej na vrhu, garaže za teptalne stroje na dnu ...), končuje prvi mož kranjskogorskega turizma.

Kje bi potekala trasa nove gondole?

Spodnja postaja bi stala na mestu zdajšnje stare žičnice Preseka, ki leži med štirisedežnicama Vitranc 1 in Dolenčev Rut, ki bi jo gondolska jeklena vrv na poti na vrh Vitranca tudi križala. Vse kranjskogorske žičnice, razen Preseke, bi tako kljub novemu projektu ostale nedotaknjene. Zgornja postaja bi bila na samem vrhu 1600 metrov visokega Vitranca, gondolska pot ima sedem stebrov in 1800 metrov dolg kabel, ki vleče od 22 do 25 kabin, v katerih je prostora za 10 ljudi, zmogljivost krožne kabinske žičnice je tako do 1.000 ljudi na uro.

Gondola je

odlična tudi za prevoz majhnih otrok, hendikepiranih oseb, kolesarjev, pravijo v Kranjski Gori.

Foto: MMC RTV SLO

[PRIJAVI SE NA E-NOVICE AAG-HRAST](#)

[Podprite AAG preko položnice](#) ali [Donirate tudi preko PEYPAL servisa](#)DONIRAJ****

[ODSTOPI 0,5% DOHODNINE DRUŠTVU ALPE ADRIA GREEN, KI JIH NAMENJAMO](#)
[ZA PRIHODNOST VAŠIH OTROK IN VNUKOV – NIČ NE STANE!](#)